

Wij zijn de opvoeders van AI, dat vergt bemoeienis van vaders én moeders.

Terwijl technologie toegankelijker is dan ooit, blijven vrouwen aan de zijlijn staan. Dat is gevaarlijk, want wij moeten met elkaar bepalen hoe de samenwerking mens-AI eruit gaat zien en welke richting AI opgaat. Daar zijn mannelijke en vrouwelijke input voor nodig.

Leontien Hasselman-Plugge is ceo van datatechbedrijf ImpactBuying.

Wanneer ik 's morgens naar mijn werk reis, luister ik naar een persoonlijke podcast die mijn AI-agents voor mij maken. Die podcast praat mij bij over mijn prioriteiten van de dag, wereldnieuws uit mijn vakgebied, gevoeligheden in mijn chats en mails die aandacht nodig hebben en ik krijg een kleine filosofische peptalk – elke dag een nieuwe.

Helaas ben ik hiermee een uitzondering. Vrouwen zijn afwachtend als het om AI gaat en dat is voor niemand goed. Terwijl de tien grootste, meest invloedrijke AI-bedrijven ter wereld zonder uitzondering door mannen worden geleid en zij ook onder programmeurs en gebruikers oververtegenwoordigd zijn, zijn vrouwen afwachtend.

Een belangrijke reden daarvoor is dat vrouwen zich zorgen maken om de maatschappelijke en ethische gevolgen van AI, blijkt uit recent onderzoek van onder andere het Oxford Internet Institute, getiteld *'Women worry, men adopt: How Gendered Perceptions Shape the Use of Generative AI'*. Intussen worden hun mannelijke collega's geprezen omdat ze dankzij AI zoveel productiever zijn geworden.

Een van de scherpste denkers over AI, Ethan Mollick, hoogleraar en auteur van *Co-Intelligence*, zegt dat de kans om invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van AI nú is. We staan aan het begin van een onwaarschijnlijk indrukwekkende revolutie en de mal is nu nog zacht. De prompts waarmee we vandaag werken, bepalen hoe de systemen zich morgen gedragen. We kunnen nu nog voorkomen dat blinde vlekken in beton worden gegoten.

AI heeft geen eigen bewustzijn en geen moreel kompas. Het leert van ons. Van onze data, onze keuzes en prioriteiten en ook van onze vooroordelen. Bijvoorbeeld: wie krijgt een lening? Wie wordt uitgenodigd voor een sollicitatie? Welke patiënt krijgt prioriteit? Keuzes die we niet aan eenzijdig getrainde algoritmes willen overlaten.

We kunnen AI inzetten voor autonome wapensystemen, surveillance op ongekennde schaal en om steeds goedkoper, sneller en effectiever mensen op de werkvloer te vervangen. Maar we kunnen het ook inzetten om ziektes sneller te genezen, honger terug te dringen, nieuwe medicijnen te ontwikkelen en wetenschappelijke doorbraken te versnellen.

Wij zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van het systeem, en daar zijn vaders en moeders voor nodig, masculiene en feminie input. Empathie, aandacht voor het collectief en langetermijndenken zijn minstens zo belangrijk als snelheid, efficiëntie en innovatiekracht.

Het gaat niet lang meer duren of teams bestaan uit een mix van mensen en AI-agents. Het zou logisch zijn dat HR-professionals, vaak vrouwen, vooraan staan in het meedenken over AI: hoe gaan we de rollen en verantwoordelijkheden verdelen, wat geven we wel of niet uit handen en hoe blijven wij als mens de baas? Maar dat gebeurt nog te weinig.

Een voorbeeld uit mijn eigen vakgebied: AI kan complexe wereldwijde voedselketens op grote schaal real-time in kaart brengen, dat was nooit eerder mogelijk. Het kan analyses maken over de beloning van werknemers op een koffieplantage ver weg, watergebruik, bodemgebruik, boskap, co₂-uitstoot en ga zo maar door. Maar alleen de menselijke experts kunnen aangeven wat eerlijke beloning is, welke ambities we nastreven en waar verbeteringen nodig zijn. Dat komt niet vanzelf in het systeem, er zijn meerdere perspectieven nodig.

Het goede nieuws is dat juist met AI een belangrijke barrière verdwijnt. Je hoeft geen doorgewinterde programmeur meer te zijn om applicaties te ontwikkelen of processen te automatiseren. Juist daarom zou dit hét moment moeten zijn waarop veel meer vrouwen instappen. Het gaat niet om de kortste weg naar succes, maar om al experimenterend nieuwe mogelijkheden te ontdekken, met creativiteit en verbeeldingskracht.

Mijn oproep aan iedereen die zich zorgen maakt, en aan vrouwen in het bijzonder: ga experimenteren. Praat tegen een chatbot. Bouw een simpele agent. Maak fouten. Probeer opnieuw. Wacht niet tot je alles begrijpt.

AI is nu nog een peuter, maar wel eentje die al volop meedoet in de volwassen wereld. De toekomst van AI wordt nu gevormd, de waarden die we er vandaag in stoppen, bepalen hoe wij morgen met die technologie samenleven. Dus blijf niet aan de kant staan, maar bemoei je met de opvoeding.